

NMS II temos „Su miškais susijusių mokslo ir mokymo sistemų vystymas“ susitarimų grupės darbo rezultatas

(galutinis ir suderintas po penkių NMS II susitarimų grupės susitikimų ir derinimų el. paštu)

2022 m. vasario 28 d.

Siekdami užtikrinti pakankamą nuolatinį finansavimą tarpdisciplininiam ir ilgalaikiams su miškais susijusiems moksliniams tyrimams, taip pat sustiprinti šių mokslinių tyrimų bazę, ypač pastovius stebėjimus ir ilgalaikius tyrimus, didinti rezultatų pritaikomumą ir panaudojimą priimant sprendimus, taip pat didinti mokslo populiarinimą,

susitariame:

- (1) Su miškais susijusiam mokslui (apimančiam miškotyros, su miškais susijusius gamtos, socialinių ir humanitarinių mokslų krypčių klausimus) skirti papildomą finansavimą, susietą su medieninių ir nemedieninių miško išteklių panaudojimo sukuriama pridėtine verte.
- (2) Su miškais susijusius mokslus įtraukti į prioritetines mokslo tematikas, atnaujinant nacionalines mokslo programas, deramą dėmesį skirti su miškais susijusiems tyrimams, ypač ilgalaikiams tyrimams miškuose.
- (3) Siekti tobulinti mokslo vertinimo sistemą ir vertinimo kriterijus, skatinant ne konkurenciją, o tarpdisciplininius tyrimus ir bendradarbiavimą tarp esamų kompetencijų centrų ir skirtingų disciplinų mokslininkų.
- (4) Sudaryti galimybes gausinti tarpdisciplininius tyrimus apie miškus, jų ekosistemas ir tradicinę ekologinę žinią, miško ir žmogaus ryšio suvokimą visuomenėje ir svarbą tautinei ir kultūrinei tapatybei.
- (5) Skatinti verslo įmones ir asocijuotas struktūras bendradarbiauti su mokslo įstaigomis, užsakant mokslo ir taikomuosius tyrimus, suformuojant platformą, kurioje bendru sutarimu būtų nustatomos sektoriui gražą kuriančios tyrimų kryptys.
- (6) Sukurti valstybės ir privataus kapitalo kofinansuojamą fondą, investuojantį į mokslinius tyrimus ir inovacijų plėtrą su miškais susijusiuose sektoriuose, sukurti mokslo naujovių ir inovacijų diegimo į visas praktines su miškais susijusias veiklas sistemą.
- (7) Išlaikyti ir vystyti su miškais susijusius esamus kompetencijos centrus ir ilgalaikę mokslinę infrastruktūrą, skatinti šių centrų tarpdisciplininį bendradarbiavimą, prireikus, kurti naujus kompetencijų centrus. Atgaivinti ir išplėtoti Valstybinių miškų urėdijos infrastruktūrą mokslinei eksperimentinei ir mokomajai veiklai, pripažįstant šią veiklą ir investicijas į mokslinius tyrimus įmonės grąža valstybei.
- (8) Išsaugoti valstybės biudžeto Bendrųjų miško reikmių finansavimo programą, nemažinant finansavimo apimčių su miškais susijusiems taikomiesiems tyrimams.
- (9) Sukurti sistemą, kurioje būtų viešai prieinamos, lengvai susiejamos ir pasiekiamos egzistuojančios ir naujai atsirandančios su miškais susijusios duomenų bazės.
- (10) Suformuoti vertingiausių nacionalinės svarbos stacionarių miško tyrimo objektų sistemą, užtikrinant reikalingą tikslinį finansavimą tokių objektų pastoviai priežiūrai ir duomenų juose reguliariam atnaujinimui.

(11) Siekti, kad mokslo populiarinimas ir ryšys su visuomene taptų vienu iš kriterijų vertinant mokslo tiriamuosius projektus, plačiai visuomenei pritaikyti mokslinių tyrimų rezultatai būtų dažniau pateikiami ir viešinami įvairiose medijose.

Siekdami užtikrinti miškų specialistų poreikio atliepimą ir tobulinti studijų, mokymo ir kvalifikacijos kėlimo programas, kad atitiktų su miškais susijusius besikeičiančius visuomenės ir verslo poreikius, prisidėtų prie šių dienų iššūkių sprendimo, nepažeidžiant miško ekosistemų tvarumo,

susitariame:

(1) Vertinti miškų specialistų poreikio perspektyvą ilgame laikotarpyje, o vertinimo įžvalgas atliepti strateginiuose dokumentuose. Užtikrinti pakankamo kiekio miškų specialistų su bazine miškininkavimui reikalinga specializacija parengimą.

(2) Sukurti skatinimo sistemą, formuojančią paskatas studentus pritraukti į su miškais susijusias studijų programas.

(3) Didinti užsienio studentams skirtų su miškais susijusių studijų programų pasiūlą, koncentruojantis į stipriausias Lietuvos mokslininkų kompetencijų sritis.

(4) Sukurti su miškais susijusių specialybių populiarinimo programą (apimančią medžiagos paruošimą ir skelbimą, dalyvavimą studijų mugėse ir t.t.), skirtą formuoti teigiamą su miškais susijusių profesijų įvaizdį.

(5) Siūlyti įtraukti humanitarinių mokslų žinias į miškininkystės ir gamtosaugos disciplinų aukštojo mokslo studijų programas, skatinti bendradarbiavimą tarp skirtingų studijų programų. Siekti pusiausvyros tarp tarpdiscipliniškumo ir specializacijos su miškais susijusiose mokymo programose. Sukurti didesnę su miškais susijusių specialistų įvairovę visose lavinimo pakopose. Plėsti nuotolinio mokymo naudojimą.

(6) Vykdyti abipusį švietimą (tiek miškų ūkio specialistų kitomis, su miškais susijusiomis, temomis, tiek ir kitų specializacijų specialistų švietimą miškų ūkio klausimais).

(7) Į su miškais susijusias mokymo programas įtraukti daugiau profesinių ir mokomųjų praktinių užsiėmimų, skatinti verslo atstovus dalintis praktine patirtimi.

(8) Sukurti kokybišką su miškais susijusiuose sektoriuose dirbančiųjų specialistų kvalifikacijos tobulinimo sistemą, pritaikytą valstybiniuose ir privačiuose miškuose dirbantiesiems.

Siekdami plėtoti visuomenės švietimą ir mokymą apie miškus formalaus ir neformalaus ugdymo procese, praktinį miško pažinimą,

susitariame:

(1) Išsaugoti ir plėtoti su miškais susijusias programas, edukacines laidas ir publikacijas įvairiose medijose, tobulinti jų turinį ir didinti tarpdiscipliniškumą, išlaikyti ir vystyti Jaunųjų miško bičiulių judėjimą, išplėsti jo veiklos turinį bei pobūdį, formuoti holistinį visuomenės požiūrį į miškus. Siekti, kad miškų pedagogika užimtų reikšmingesnę vietą formaliajame ir neformaliame ugdyme, būtų integruojama į pilietiškumo, patriotiškumo, etikos, etninės kultūros, technologijų, informatikos ir kitas ugdymo programas.

(2) Įvertinti su miškais susijusiame švietime dalyvaujančių edukacijos specialistų poreikį, išlaikyti esamus ir pritraukti trūkstamus specialistus arba užtikrinti su miškų tematika susijusių edukologų rengimą.

(3) Kurti tarpdisciplininę, visuomenei skirtą pažintinę ir mokomąją literatūrą. Sukurti mokykloms skirtą su miškais susijusią metodinę medžiagą. Atnaujinti ir papildyti aukštojo mokslo institucijoms skirtą su miškais susijusią metodinę mokymo medžiagą, kuri būtų skirta ne vien miškininkams.

(4) Išplėtoti miško klasių infrastruktūrą ir tinklą valstybiniuose ir privačiuose miškuose, nacionaliniuose parkuose, taip pat prie jau esamų mokymo/kompetencijų centrų, o ugdymo programose numatyti miško klasių naudojimą ne vien miškų pedagogikos pamokoms. Užtikrinti, kad pamokas šiose klasėse vestų motyvuoti, entuziastingi ir įdomiai turinį pateikiantys specialistai.